

Palliativ vård - en integrerad del av framtiden

Ida Goliath, docent & adjungerad lektor, KI, utredare Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum

Staffan Lundström, docent, överläkare FoUU-enheten Stockholms Sjukhem

**Karolinska
Institutet**

Först – ett quizz!

Håller med (stå), håller inte med (sitt), vet ej (hovra)

- I mitt arbete möter jag personer som sannolikt kommer att dö inom ett år
- Jag vet vilka vårdområden som erbjuder palliativ vård
- Jag känner mig helt säker på hur jag identifierar palliativa vårdbehov
- Jag har fått fortbildning inom palliativ vård det senaste året

Denna föreläsning

- Målgruppen för palliativ vård
- Nationella dokument palliativ vård
- Socialstyrelsens nationella riktlinjer palliativ vård 2025
- Uppdaterade definitioner
- Specialiserad palliativ vård i Sverige – hur ser det ut?

Målgruppen för palliativ vård

”Målgruppen för palliativ vård är personer med sjukdom som inom veckor, månader eller år innebär ett livshot, det vill säga att tillståndet kan sluta med döden.”

Nationella dokument som hjälper oss

- VAD? Nationella riktlinjer palliativ vård (Socialstyrelsen 2025)
- NÄR? Personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp palliativ vård (SKR-kunskapsstyrningen 2022)
- HUR? Nationellt vårdprogram palliativ vård vuxna/barn (Regionala cancercentrum i samverkan 2026)
- Uppföljning Svenska palliativregistret, sedan 2005

Nationella riktlinjer palliativ vård

- Riktat sig till beslutsfattare
- Huvudpunkter:
  - Säkerställ jämlik tillgång till palliativ vård
  - Identifiera de palliativa vårdbehoven i tid
  - Samverka och integrera palliativ vård med annan vård
- Stöd för implementering
  - Webbinarier, informationsmaterial
- Palliativ vård utvärderas under 2026 – 2027
- Målnivåer och indikatorer uppdateras

Säkerställ jämlik tillgång till palliativ vård

- Oavsett:
  - Ålder
  - Sjukdom/tillstånd
  - Vårdform
  - Bostadsort
- Säkerställ jämlik tillgång till specialiserad palliativ vård för patienter med komplexa symtom eller andra särskilda behov

Identifiera de palliativa vårdbehoven i tid

- Palliativ vård kan ges samtidigt med livsförlängande behandling
  - Palliativ vård kan ges tidigt, inte bara när döden är nära
  - Riktlinjerna trycker på betydelsen av:
    - Att återkommande erbjuda samtal vid allvarlig sjukdom
    - Regelbunden samlad symtomskattning
    - En strategi för palliativ vård i patientens vårdplan
  - Erbjud patienter och närstående psykologiskt, socialt och existentiellt stöd
  - Erbjud efterlevandesamtal till närstående
- } Synliggör behoven

Samverka och integrera palliativ vård med annan vård

- Palliativ vård behöver vara integrerad med annan vård
  - Palliativ vård är ett förhållningssätt
  - Palliativ vård ges av ordinarie personal inom primärvård, sjukhusvård, kommunal vård och omsorg
- Erbjud kontinuerlig fortbildning i ett palliativt förhållningssätt

Uppdaterade definitioner

- Palliativ vård:

Hälso- och sjukvård som syftar till att lindra lidande och främja livskvalitet för personer med tillstånd som kan leda till döden inom dagar, veckor eller år, och som innebär beaktande av fysiska, psykiska, sociala och existentiella behov samt stöd till närstående

- Palliativt förhållningssätt

Förhållningssätt som kännetecknas av helhetssyn på människan, och som prioriterar livskvalitet samt individuella önskemål och behov vid avvägning av insatser

Ny definition

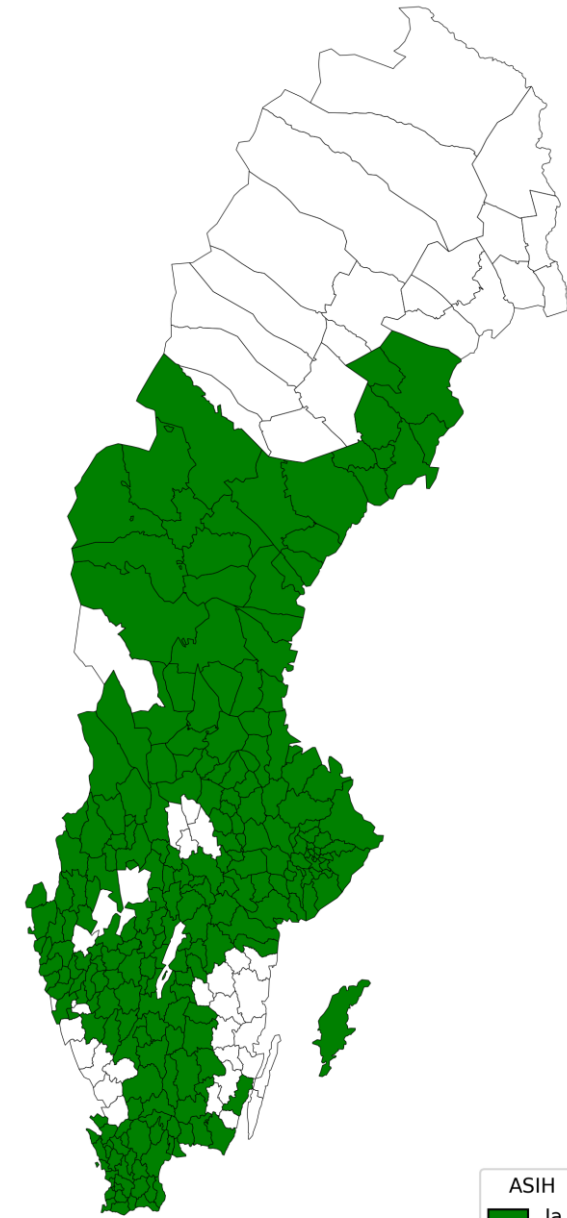
- Samtal vid allvarlig sjukdom:

Samtal där hälso- och sjukvårdspersonal och en person vars tillstånd kan leda till döden inom dagar, veckor eller år, och/eller dennes närstående, diskuterar innehållet i den fortsatta vården utifrån personens hälsotillstånd, behov och önskemål

Specialiserad palliativ vård

Grönt = **Specialiserad palliativ hemsjukvård**

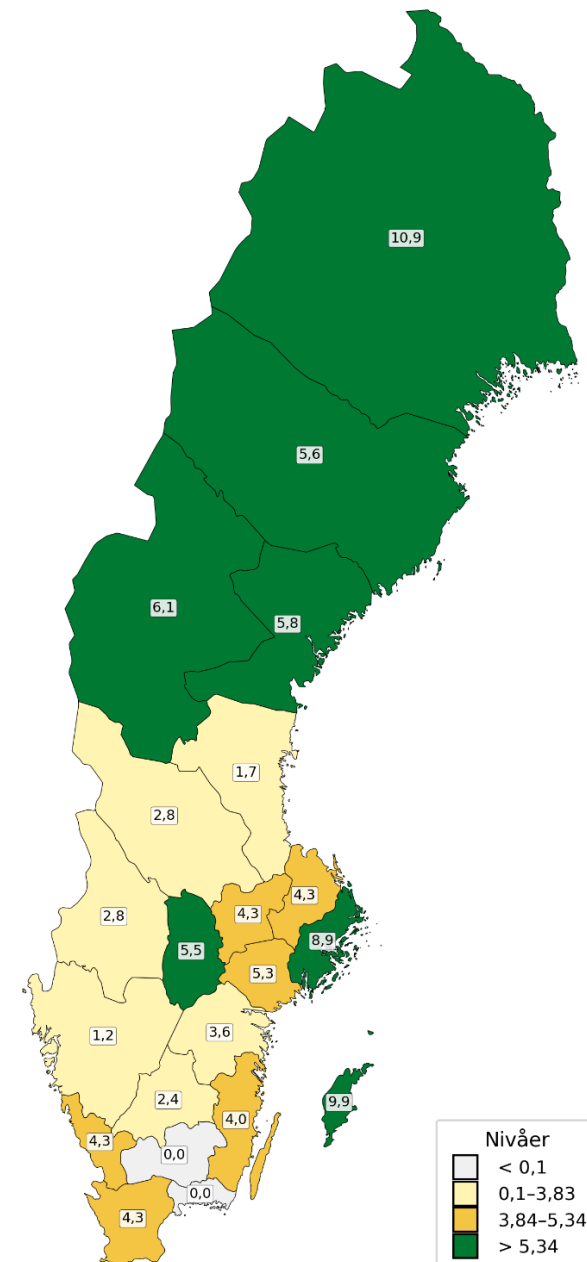
tillgänglig dygnet runt alternativt kontorstim fem dagar i veckan med samarbete med kommunal personal som även i vissa fall täcker jourtid

Specialiserad palliativ vård

Rekommendationen är 8 – 10 **slutenvårdsplatser i specialiserad palliativ vård** per 100 000 invånare. Stockholm, Gotland och Norrbotten når dit.

Sist – ett quizz!

Håller med (stå), håller inte med (sitt), vet ej (hovra)

- Jag har bättre koll på vad de nya nationella riktlinjerna innebär
- Riktlinjerna kommer vara användbara i min vardag
- Jag tror att riktlinjerna kommer att leda till att fler som behöver det får tillgång till palliativ vård